

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10391

Tarih : 06.02.2025

10/2360

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023'te gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremler 11 ilimizdeki tüm toplumsal, kültürel ve fiziksel yapıyı derinden etkileyen hasarlar bırakmıştır. Üzerinden 2 yıl geçmiş olmasına rağmen tüm deprem bölgelerinde yaşayan yurttaşların deprem sonrası eğitim, sağlık ve barınma gibi temel insani haklara ulaşma noktasındaki sıkıntıları devam etmektedir. Bu tespitler ışığında Adıyaman ili başta olmak üzere depremten etkilenen illerimizin eğitim alanındaki problemlerinin araştırılarak çözüme dair politikaların üretilmesi, ivedilikle uygulanmasının sağlanması ve yurttaşların yaşadıkları mağduriyetleri gidermeye yönelik gerekli önlemlerin alınması ve amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 06/02/2025

Ömer OĞALAN
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre; deprem sonrasında devlet ve hayır severler tarafından yapımı tamamlanan 58, inşaatı devam eden 38, ihale hazırlığı devam eden 5, güçlendirme çalışması biten 8, güçlendirme çalışması devam eden 11, toplu konut alanlarında yapımı planlanan 15, konteynırda eğitim veren 3, prefabrik ve çelikten yapılan 13 okul olmak üzere 798 okulda, 156.820 öğrenci ve 11267 öğretmenle 2024-2025 Yılı 2. Dönemi eğitim-öğretime başlamıştır.

Adıyaman il merkezindeki Merinos ilkokulu ve Anaokulu, Ş. Yunus GÜL Ortaokulu, Atatürk ilkokulu gibi bazı okulların yapımları deprem öncesinde başlamış olmasına rağmen depremin ikinci yılında tamamlanmış, geçen 2 yılda okul binalarının yeniden inşası ve güçlendirme çalışmaları yetersiz kalmış, güçlendirme çalışmaları yapılan okullarda bazı işler bitirilmeden okul idarelerine teslim edilmiştir.

Hasarlı veya yıkılan okullar nedeniyle Adıyaman'da eğitim-öğretim ikili eğitim (sabah ve öğle) olarak devam ettiği için ders süreleri 30-35 dakikaya düşürülmüştür. Bazı okullarda teneffüslerin de 5 dakikaya düşürülmesi nedeniyle öğrencilerin dinlenme ve biyolojik ihtiyaçlarını giderme fırsatı noktasında sorun yaşadıkları görülmüştür. Okul binalarının birden fazla okul tarafından kullanılması ve sınıf mevcutlarının artması hijyen sorununu da beraberinde getirmiştir. Sorunun çözümü için daha fazla temizlik görevlisi istihdam edilmesi

gerekirken, MEB tasarruf tedbirleri gerekçe gösterilerek, İUP programı ile çok düşük ücret ve güvencesiz olarak, daha az personel çalıştırmış bu durum da hem hijyen açısından hem de çok düşük ücrete ek olarak veli veya öğretmenler tarafından ek ödeme yapılması gibi uygulamalar doğurmuştur. Ortak kullanım alanlarına dair eksiklikler (kütüphane, laboratuvar...), sınıflardaki öğrenci yoğunluğu, okullarda kaynak, internet ve elektrik altyapılarında ciddi sorunların bulunması eğitimde eşitsizliği gözler önüne sermektedir.

Depremde yıkımın en ağır yaşandığı illerden olan Adıyaman'da nüfusun büyük çoğunluğu deprem sonrası kırsal kesimlere, şehir dışındaki konteyner kentlere taşınmak zorunda kalmış, bu durumla birlikte okullara ulaşım en büyük sorun haline gelmiştir. Konteynerde, sağlıklı, güvensiz koşullarda yaşam deprem bölgelerinin adeta olağanı haline getirilmiştir. Konteyner kentlerin çoğunda öğrencilerin ders çalışabileceği ortak alan ve sosyal alanlar bulunmadığı gibi 21 metrekaare alan içinde 4 veya 5 kişi birlikte yaşamak zorunda bırakılmışlardır.

Adıyaman'da depremde orta ve küçük ölçekli işyerlerinin hasar görmesi ve birçok işletmenin deprem öncesi rutinine dönememiş olması nedeniyle işsizlik ve istihdam sorunları mevcut yoksulluğu derinleştirirken, asgari ücretle çalışan ve mevsimlik tarım işçiliği ile geçinen yurttaşlar için çocuklarının okul masraflarını ve sağlıklı beslenme ihtiyaçlarını karşılamak her geçen gün daha da zorlaşmıştır. Adıyaman Eğitim-Sen'in 2025 yılı raporunda Adıyaman'da ailelerin bir kısmının düzenli beslenemedikleri ,okullarının yıkılmasından dolayı başka mahallede ki okula giden öğrencilerin öğle araları okulda aç kaldıkları ve sağlıklı bir şekilde beslenemedikleri ,konteyner kentlerde kalan ailelerin sağlıklı içme suyuna erişimde sorun yaşadığı, ailelerin üçte birinin gıdayı saklama koşullarının olmadığı, çocukların et ve et ürünlerine, yağ, baklagiller, süt ve süt ürünlerine düzenli erişmekte sorun yaşadığı belirtilmiştir..

Ülke genelinde tasarruf tedbirleri gerekçesi ile genel seçim sonrası okul öncesindeki öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek verilmesi uygulaması kaldırılmış, yalnızca deprem bölgesinde okul öncesi öğrencileri için uygulamanın devam ettirileceği açıklanmasına rağmen 2024-2025 eğitim-öğretim yılı başlarken deprem bölgelerinde de okul öncesinde bir öğün ücretsiz yemek verilmesi uygulaması sonlandırılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'nın 14 Ekim 2023'te okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliğinde yapılan değişiklikle "katkı payı" adıyla okul öncesini kamu okullarında da paralı hale getirmesi yoksulluğu en ağır şekilde yaşayan deprem bölgelerindeki çocuklar açısından okul öncesinde de beslenme sorunlarını arttırmıştır.

Deprem bölgesinde ki öğrenciler tüm eşitsizliklere rağmen LGS ve YKS gibi merkezi sınavların yanında Türkçe ve Matematik derslerinden her dönem ülke geneli bir ortak yazılı sınava tabi tutulmuşlardır. Deprem bölgelerindeki çocuklardaki akademik başarı düşüklüğü, motivasyon eksikliğine neden olmuştur.

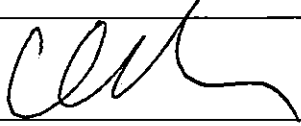
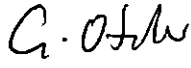
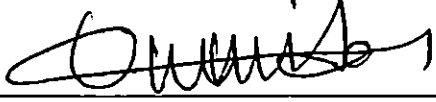
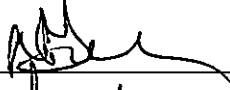
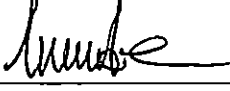
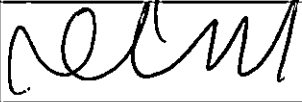
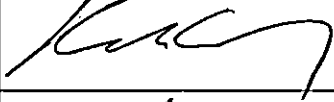
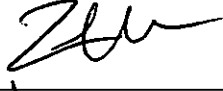
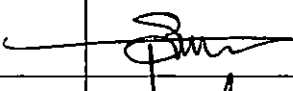
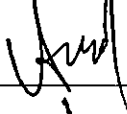
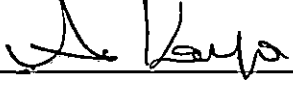
Millî Eğitim Bakanlığı 2023-2024 verilerinde yaşa göre net okullulaşma oranlarına göre okul terkleri deprem bölgelerinde hızlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı 2023-2024 örgün eğitim istatistiklerindeki öğrenci sayısı 2021- 2022 eğitim öğretim yılına göre Adıyaman'da 18 bin 452 azalmıştır. Nakiller ve devamsızlık verileri de karşılaştırıldığında deprem bölgelerinde okul terklerinin yoğunlaştığı açık bir şekilde görülmektedir.

2023-2024 eğitim-öğretim yılında yayımlanan yönetmelikle deprem bölgesindeki öğrencilerin örgün eğitim dışına çıkabileceği düzenlendi. Ayrıca örgün eğitim dışına çıkma riski olan öğrencileri okulda, örgün eğitimde kalmasını teşvik edici önlemler almak bir yana bakanlığın öğrencilerin MESEM'lere (Mesleki Eğitim Merkezleri) geçişini kolaylaştıracak adımlar atmasıyla birlikte çocukların okuldan koptuğu, çocuk işçiliğinin yaygınlaştığı görülmektedir.

MEB Geleceğin İnşası 2002-2024 kitabının Afet ve Kriz Dönemlerinde Eğitim Çalışmaları bölümünde hala konteyner alanlarında yaşayan öğretmen sayıları Hatay'da 6343, Adıyaman'da 1278, Kahramanmaraş'ta 1500, Malatya'da 893, Gaziantep'te 411, Osmaniye'de 400, Kilis'te 200, Şanlıurfa'da 51'dir. Öğretmenlerin kaldığı konteyner kentler temizlik, ilaçlama, çevre düzenleme vb. gibi sorunlarla kendi kaderine terkedilmiştir.

Deprem sonrasında; depremi yaşayan, evlerini, sevdiklerini kaybeden eğitim emekçilerine koşulsuz tayin hakkı verilmediği gibi okullara erişim ve kalıcı, güvenli barınma olanakları sağlanmamış, yeterli ve düzenli psikolojik destek verilmemiştir. Psikolojik yıkımla birlikte ciddi boyutta ekonomik yıkım da yaşayan eğitim emekçileri maddi olarak desteklenmemiş, çalışma ve yaşam koşulları iyileştirilmemiş, Eğitim emekçileri ekonomik bir yıkımla da karşı karşıya bırakılmıştır.

Bu kapsamda Adıyaman ili başta olmak üzere tüm deprem bölgelerindeki depremzedelerin eğitim alanında yaşadıkları sorunların tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması için bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	